

GYÁRTÁS- TECHNOLÓGIA

ESZTERGÁLÁS

MEGHATÁROZÁS

- **Forgástestek megmunkálására alkalmas forgácsolási eljárás**
- **A megmunkálás egyélű szerszámmal történik**
- **A leválasztott forgács keresztmetszete állandó**
- **Főmozgás:**
  - Munkadarab cégzi
  - Forgómozgás
- **Előtolómozgás:**
- **Szerszám végzi**
- **Egyenes vonalú**
- **Pontosság alapján az eljárás lehet:**
  - Nagyolás
  - Félsimítás
  - Simítás

FAJÁTÍK

- Csúcsesztergák
- Síkesztergák
- Revolveresztergák
- Automataesztergák
- Különleges esztergák

CSÚCSESZTERGA

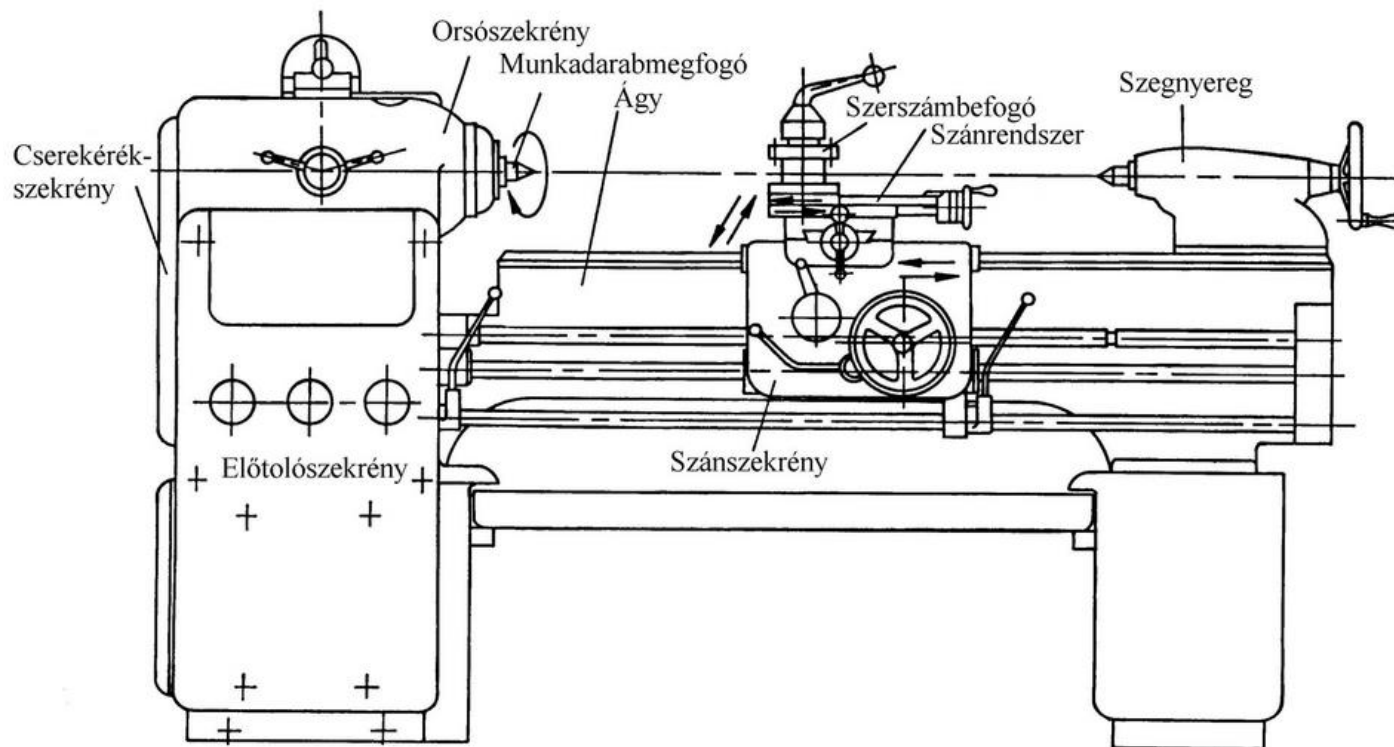
a munkadarab két csúcs között fogható be

az egyik végén befogott munkadarab megtámasztható

A befogható legnagyobb munkadarab méretét meghatározó jellemzők:

átmérőjét a csúcsmagasság

hosszát a csúcstávolság

SZERKEZETI RÉSZEI

Főbb szerkezeti egységei:

- **Esztergaagy:**

- az összes szerkezeti egység alapja
- követelmény a jó merevség
- a szánok biztos vezetése
- a jó forgácsolóvezetés

- **Orsószekrény:**

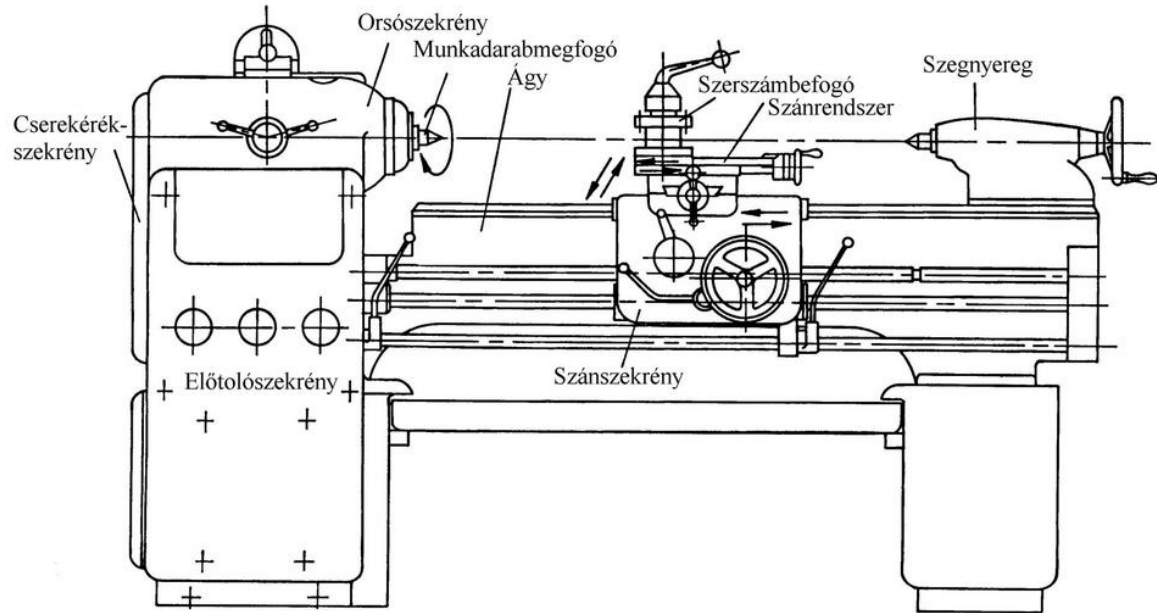
- a főorsót és a főhajtóművet foglalja magába
- a hozzá tartozó kezelő és vezérlőszervekkel együtt
- jellemző a nagy szabályozhatóság

- **Cserekerékszekrény:**

- a főorsó és a mellékajtómű között létesít kapcsolatot

- **Előtolószekrény:**

- a vezér- és a fonóorsó fordulatszámváltó berendezését foglalja magába
- ezzel mozgatható a késszán, illetve a kés

ESZTERGAÁGY

Az esztergaágy az összes szerkezeti egység közös alapja, támasztó- és hordozóegység

Mivel az összes forgácsolóerőt felveszi, követelményei a jó merevség, rezgésmentes kialakítás, a szánok biztos vezetése és az akadálytalan forgácselvezetés

Az esztergaágy hordja az orsóházat, a késtartót, a szánszerkezetet, és a szegnyeret. Felépítését tekintve merev szerkezetű, bordázott válaszfalakkal rendelkező hegesztett konstrukció, amikkel az elhajlást és a rezgéseket lehet kiküszöbölni.

Anyaga leggyakrabban különleges szürkeöntvény. Nem ritka a ferde vagy függőleges ágyelrendezés használata. Az esztergaágyaknál prizmatikus és lapos vezetékek biztosítják a szán és a szegnyereg pontos vezetését.

ORSÓSZEKRÉNY

Az orsószekrény a főorsót és a főhajtóművet foglalja magába, a hozzájuk tartozó kezelő- és vezérlőszervekkel együtt.

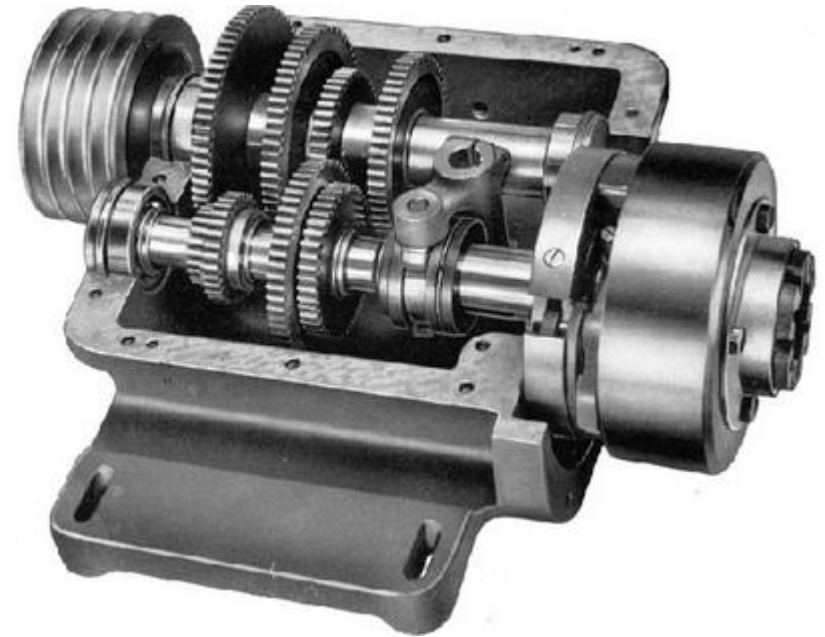
Az orsószekrényt az eszterga ágyszerkezetére illesztik, és csavarokkal rögzítik.

A főorsó két helyen csapágyazott, merev csőtengely.

A csapágyazásnak az axiális terheléseket is fel kell venni. A főhajtóművet nagy szabályozhatóság jellemzi.

Az orsófej szabványos kialakítású, vagy menetes végződéssel hengeres illesztő felülettel és peremmel, vagy rövid kúpos illesztéssel készül.

Biztosítania kell a tokmány helyzetét és rögzítési lehetőségét. Az orsófurat vége morzekúppal készül, hogy fogadni tudja a csúcsokat.

ELŐTOLÓSZEKRÉNY

A vezér- és a vonóorsó fordulatszámváltó berendezését foglalja magába.
Az orsószekrény alatt az ágyon helyezkedik el

Hajtását a főorsóról menetemelkedés-sokszorozón és a cserekerékszekrényen át kapja

A vezér- és vonóorsó felváltva kapcsolható az előtolómhöz

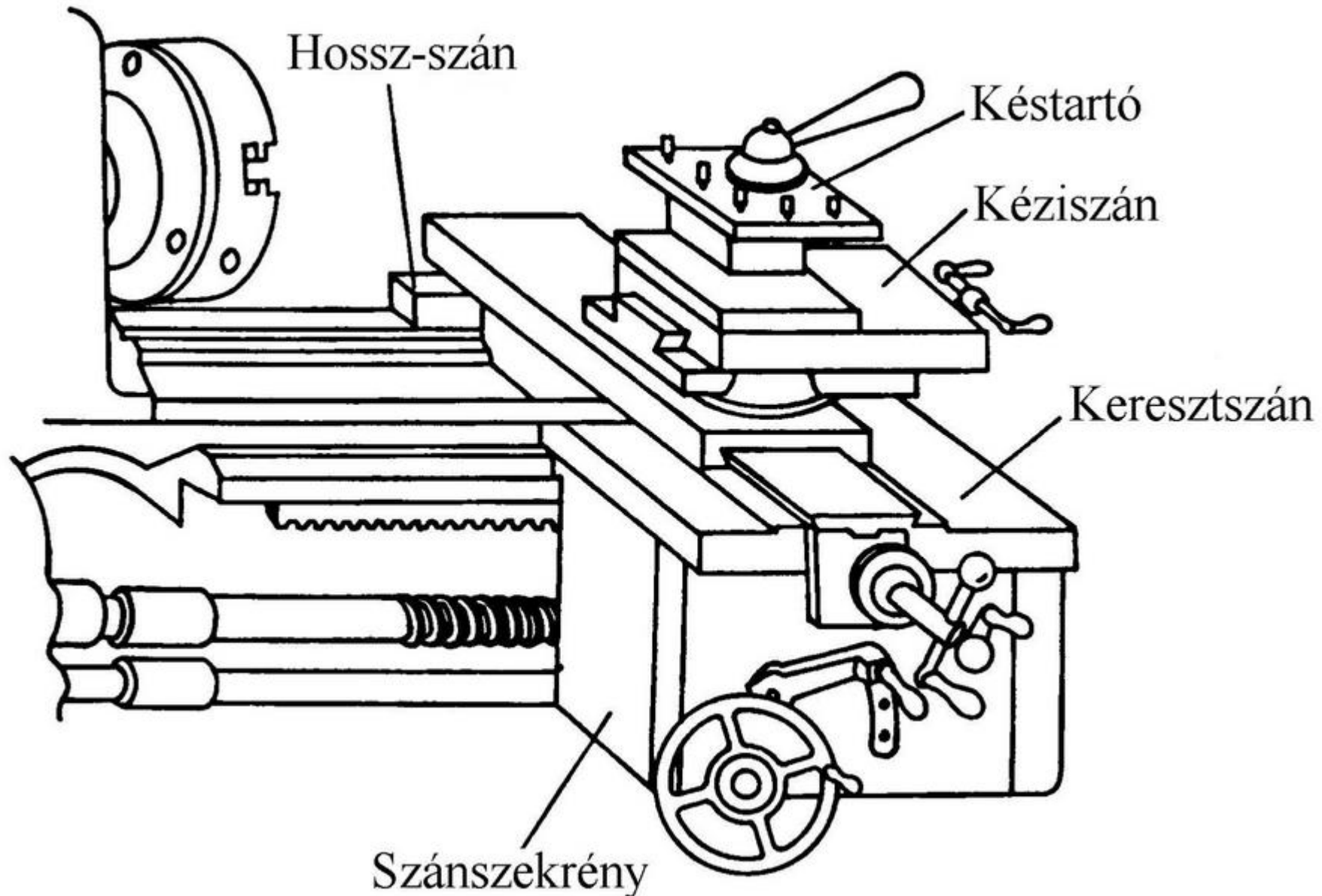
A főorsóról a csúszótömbök állásától függően 1:8, 1:1, 8:1 áttétellel jut a hajtás a váltórekeszre, innen pedig a zárt kivitelű előtoló szekrény behajtótengelyére

Ezen a tengelyen van a hármasszorozómű, alatta az irányváltó fogaskerekek

A szekrény középső részében van a kilenc kerékből álló Norton sor

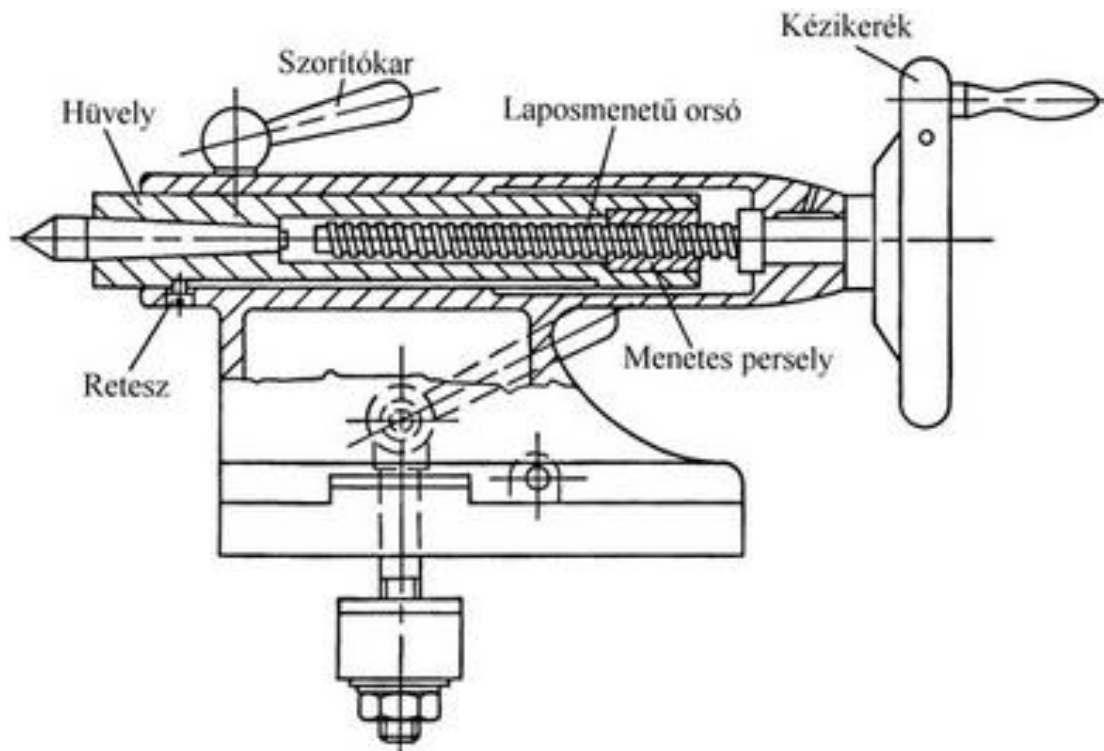
Végül egy közös kapcsolókaral vezérelhetők az előtoló szekrény fogaskerekei, illetve körmös kapcsolói.

SZÁNSZEKRÉNY ÉS SZÁNSZERKEZET

SZEGNYEREG

A szegnyereg hüvelyébe a munkadarabot megtámasztó álló- vagy forgócsúcs, valamint furat és csavarmenet-megmunkáló szerszámok fogható be.

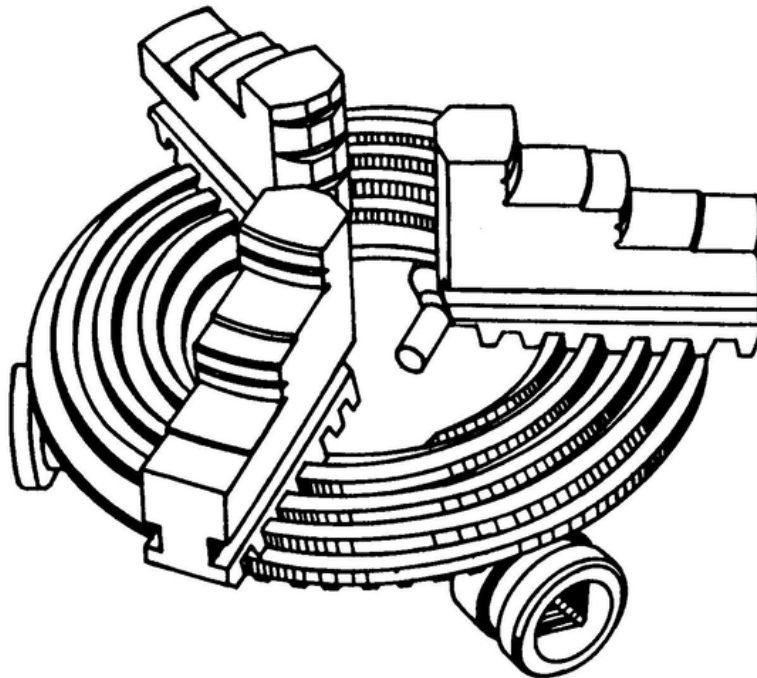

SZERSZÁMBEFOGÓ SZERKEZETEK

Késtartó

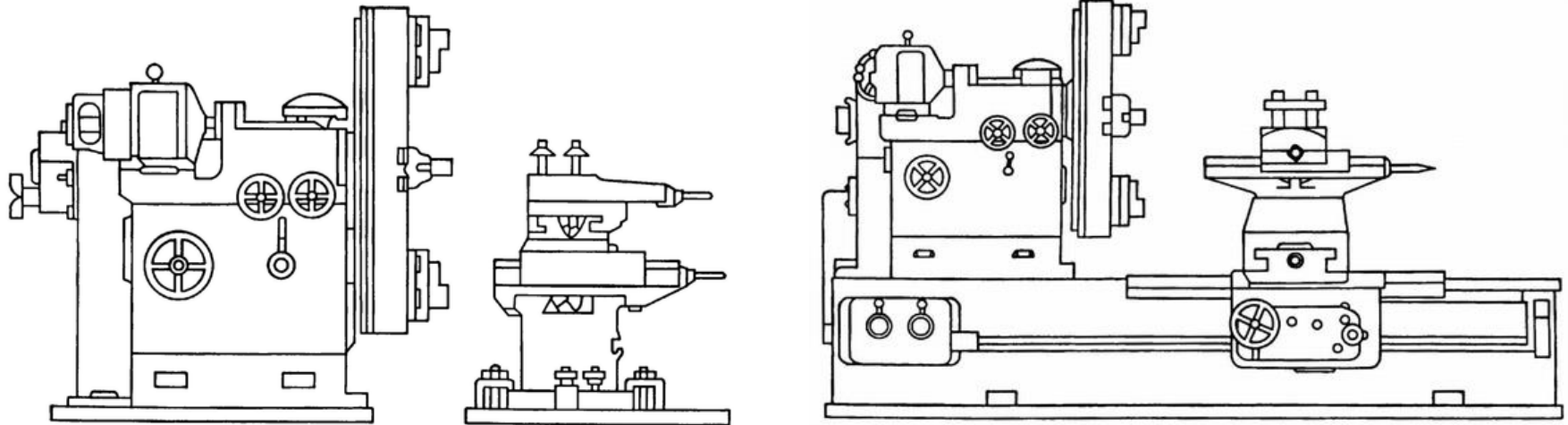
Tokmány

Cushman-tokmány

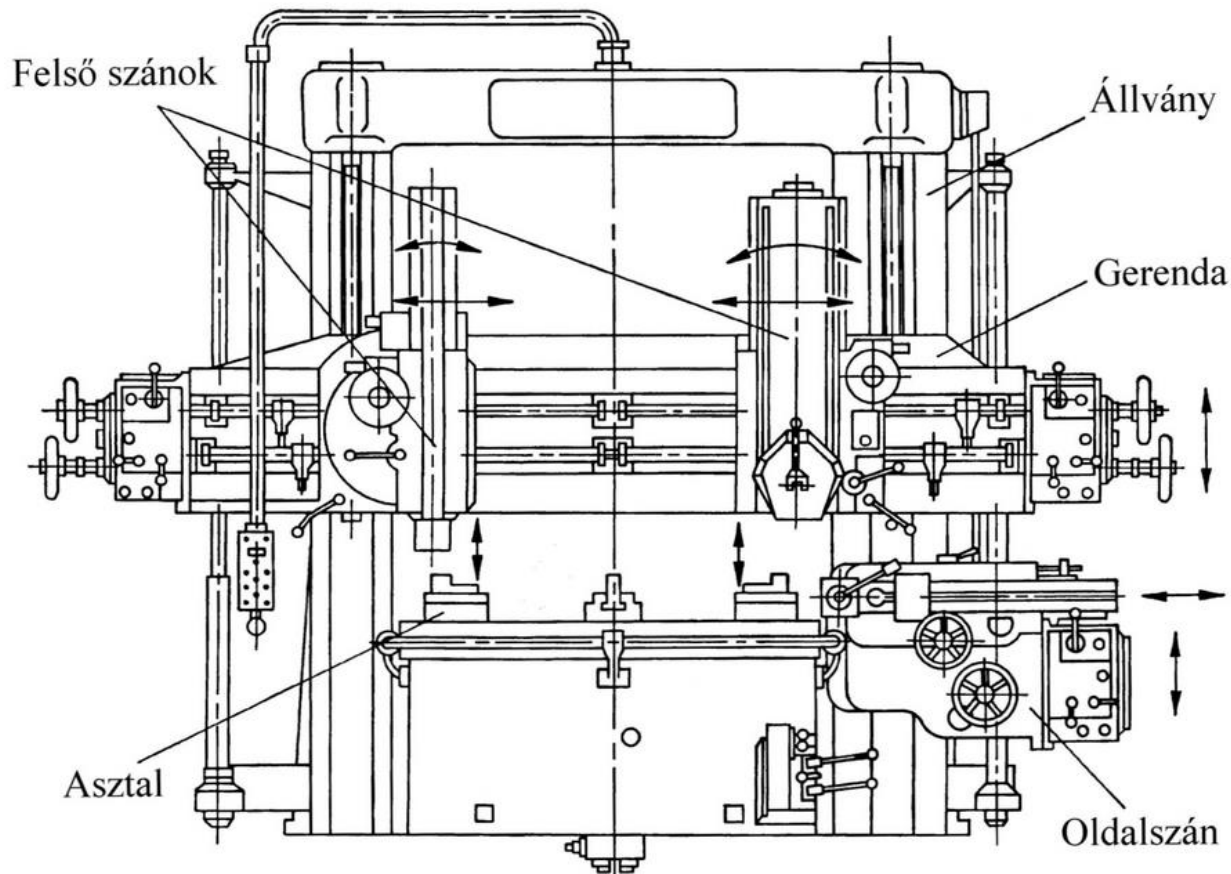
SÍKESZTERGA

- A síkesztergák nagy átmérőjű, tárcsa alakú munkadarabok (pl. lendítőkerekek, köteltárcsák) megmunkálására alkalmas
- Jellemző rájuk, hogy a munkadarabot csak a síktárcsára lehet felfogni
- Két csoportjuk van:
  - vízszintes főorsójú fejesztergák
    - Alaplemezes fejeszterga
    - Gépágyas fejeszterga
  - függőleges főorsójú karusszelesztergák.

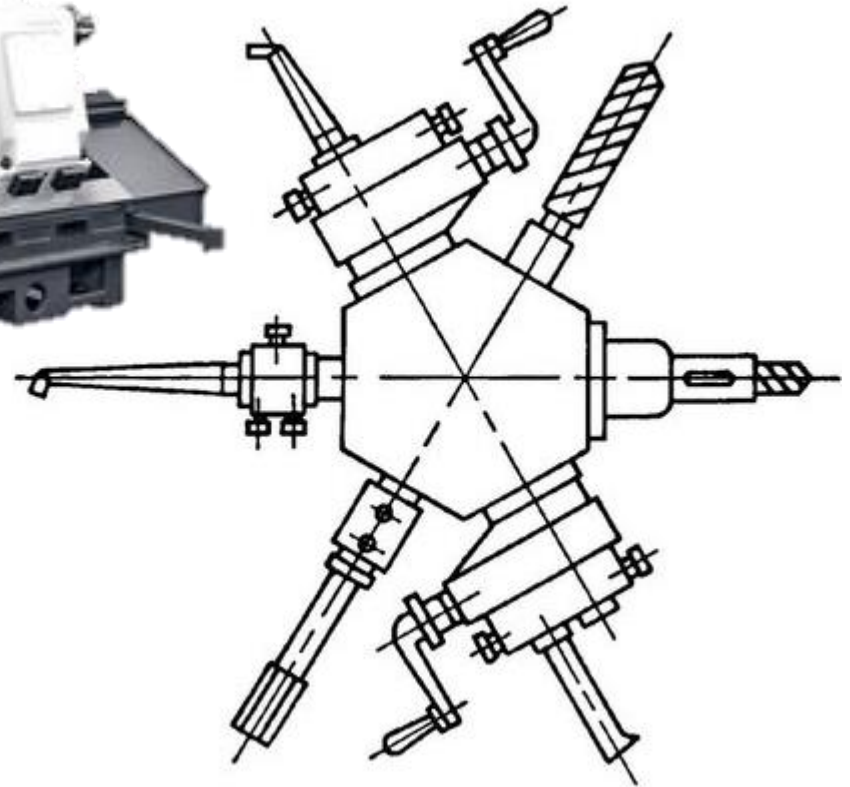
KARUSSZELESZTERGA

- Függőleges tengelyű síkeszterga
- Egyállványos és kétállványos kivitelben készül
- Az egyállványos kivitel 700... 1400 mm asztalátmérőig
- a kétállványos kivitel 1000...20000 mm asztalátmérőig

REVOLVERESZTERGA

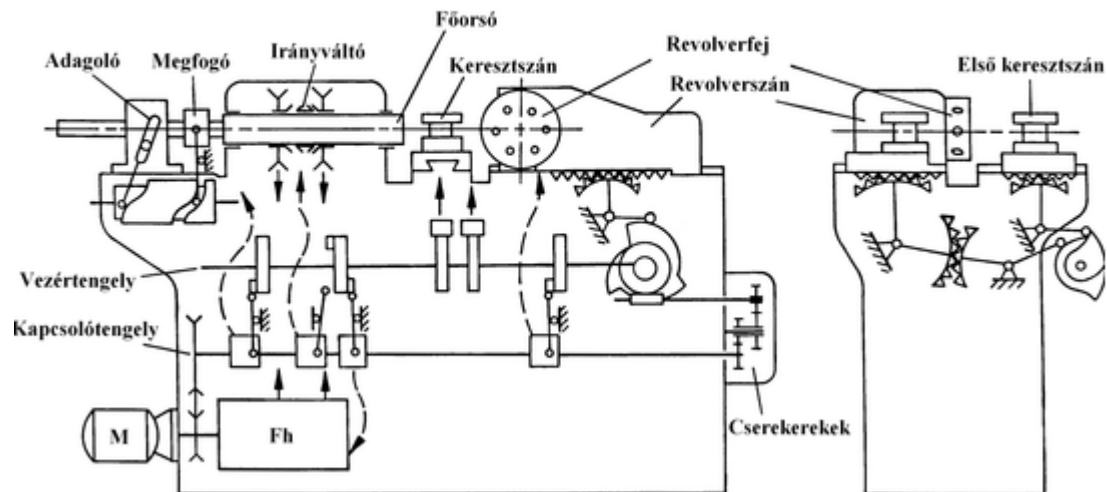

A revolveresztergát az egytetemes esztergagépekből fejlesztették ki. Jellemzője, hogy a megmunkálások mellékideje csökken. A revolveresztergákat bonyolultabb alakú munkadarabok kis- és középsorozatban való megmunkálására használják.

AUTOMATA ESZTERGÁK

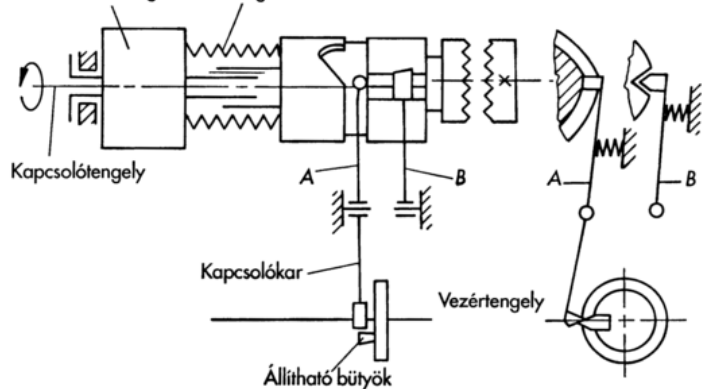
Az automata esztergák a forgácsleválasztáshoz szükséges összes mozgást önműködően végzik, az egyes munkaciklusok megismétlését a vezérlőmű biztosítja.

A revolverautomata kinematikai vázlat

Kapcsolóberendezés

A mellékműködést végző elem Rugó

KÖLNLEGES ESZTERGÁK

Műszerészesztergák

Az egytetemes esztergagépekhez képest leegyszerűsített szerkezetűek, csúcsmagasságuk 50... 130 mm, általában asztali kivitelben készülnek. A főhajtóművük többnyire lépcsős tárcsás rendszerű (lapos- vagy ék-, esetleg gömbszíjakkal), pólusváltós motorral. Az előtolás értékek cserekerekekkel állíthatók be. Az egyszerű kinematikai felépítésű mellékhajtásnak vagy csak vezérorsója van, vagy csak vonóorsója van. Az egészen kisméretű műszerészesztergák gyakran kézi mozgatásúak.

Finomesztergák

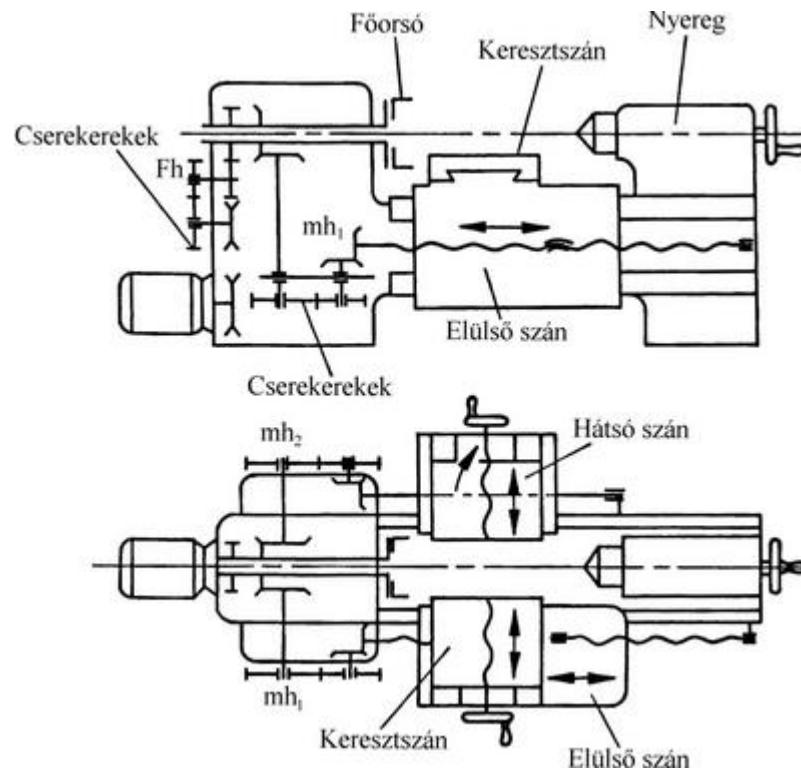
A finomesztergák keményfém, gyémánt vagy keramikus egyélű szerszámmal dolgoznak. A főorsó csapágyazása általában többszörös hordozófelületű siklócsapágy. A főhajtómű külön alapon, a lábrészben helyezkedik el. A főorsót szíjhajtás forgatja. Az alapszánt mozgató orsó a szán alatt van. A szán nagy felületen fekszik fel és az ágyvezetékét védőlemezek, és szalagok védik. Ezek a tulajdonságai mind a legfőbb szempontot, a nagy pontosságú megmunkálást teszik lehetővé, nagy fordulatszám tartományban, kicsi felületi érdesség mellett.

Teljesítményesztergák

Szerkezeti felépítése egyszerű, nagy a forgácsolási teljesítménye, és nem található benne vezérorsó. Sebességváltó és előtoló szekrénye kevesebb fokozattal és szűkebb beállítási határokkal működik, mint az egytetemes csúcsesztergáké. A sorozatgyártás és a tömeggyártás nagy teljesítményű gépei. Kialakításuk a gyártandó alkatrésznek megfelelően sajátos. A korszerű teljesítmény esztergák bizonyos mértékig automatizáltak. Így például van rajtuk fordulatszám-előválasztó, vagy programvezérlés, gyorsjárat, gyorszorító tokmány, másolóberendezés, stb.

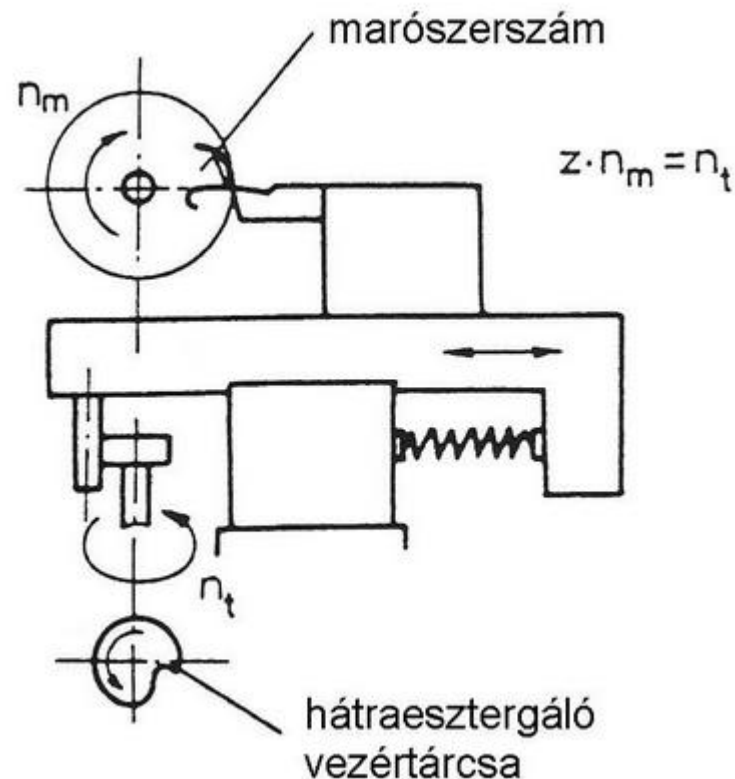
TÖBBKÉSES ESZTERGÁK

Felhasználásaikat tekintve szintén teljesítmény esztergák, mert jellemzőjük a nagy forgácsteljesítmény. A mellső és hátsó szánokon több kés egyidejű befogására alkalmas késtartók vannak. A gép testi részei nagyméretűek, teherbírók. Szembetűnő és különösen erős nyereg. Az esztergának két szánja van, de lehet több is.

HÁTRAESZTERGÁK

Az olyan csigamarók, egyenes vagy ferdefogazatú marószerszámok elkészítésére alkalmas esztergagépeket, ahol a főmozgást a munkadarab, a hátraesztergáló és előtoló mozgásokat a szerszám, azaz a keresztstán végzi hátraesztergőknek nevezzük.

MÁSOLÓ ESZTERGÁK

A másolóeszterga sablon segítségével bonyolult keresztmetszetek kialakítására alkalmas. A szerszámot a gép hidraulikus berendezésének tapintója vezérli, mozgását a gépre szerelt mintadarab szabályozza.

